

YATIRIM KARARLARINI NELER ETKİLİYOR?

İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Hizmetleri Araştırması'na göre yatırımcıların yüzde 98'i yatırım yapmayı düşündükleri şirketlerin finans dışı açıklamalarını değerlendirmeye alıyor. Yüzde 91'i ise çevresel, sosyal ve yönetim konularının son bir yılda aldıkları yatırım kararlarında çok önemli bir rol oynadığını belirtiyor.

%91

Yatırımcıların %91'i çevresel sosyal ve yönetim konularına öncelik veriyor.

%82

Yatırımcıların %82'si şirketlerin yeşil yatırım konusundaki açıklamalarına bakıyor.

%98

Yatırımcıların %98'i yatırım yapmayı
düşündükleri şirketlerin finans dışı
performansını değerlendirmeye alıyor.

Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketi Ernst & Young (EY) finans dışı raporlama konusunda dünya genelinden 298 kurumsal yatırımcının görüşünü olarak gerçekleştirdiği İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Hizmetleri (CCaSS) Araştırması'nın sonuçlarını açıkladı. Bu yıl beşincisi gerçekleştirilen araştırmanın sonuçları pandeminin sürdürülebilirliğin önemini ön plana çıkarmasıyla birlikte, kurumsal yatırımcıların yatırım yapmayı planladıkları şirketlerin performanslarını çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) faktörleri açısından değerlendirmeye daha fazla odaklandıklarını ortaya koyuyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre kurumsal yatırımcıların %98'i yatırım yapmayı düşündükleri şirketlerin finans dışı performansını değerlendirmeye alırken, %72'si yatırım kararlarını alırken hedeflerindeki şirketin finans dışı açıklamalarına ilişkin yapılandırılmış veya metodolojik bir değerlendirme yaptığını belirtiyor. 2018 yılında yatırımcıların %32'si bu değerlendirmeyi yaparken yapılandırılmış bir yaklaşım benimsediğini ifade ediyordu. Bununla birlikte yatırımcıların %91'i çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) konularının son bir yılda aldıkları yatırım kararlarında çok önemli bir rol oynadığını belirtiyor. 2018 yılında yatırımcıların %43'ü sıklıkla ve %34'ü zaman zaman finans dışı bilgilerin yatırım kararlarını etkilediğini dile getiriyordu.

İklim değişikliği karar verme süreçlerini etkiliyor

Araştırma, iklim değişikliğinin yatırımcıların karar verme süreçlerinde önemli bir yer tuttuğuna işaret ediyor. Yatırımcıların %73'ü varlık dağılımı ve varlık seçimi kararlarında iklim değişikliğinin fiziksel risklerini değerlendirdiklerini ifade ediyor.

Pandeminin etkisiyle sermaye piyasalarının yeniden şekillendiğini belirten EY Türkiye İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Hizmetleri Lideri Zeynep Okuyan konu ile ilgili şu değerlendirmede bulunuyor: "Kurumsal yatırımcıların sermaye dağılımında ekonomik toparlanmayı destekleme hedefli hareket ettiklerini görüyoruz. Kısa vadeli performans modelleri yerine uzun vadeli değere odaklandıklarını ve bu çerçevede şirketlerin performanslarını

19.5 MİLYARLIK 1174 YATIRIM FAALİYETE BAŞLADI

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın verilerine göre yılın ilk yedi ayı sonunda, çeşitli tarihlerde alınan toplam bin 174 yatırım teşvik belgesi bu dönemde tamamlanarak faaliyete başladı. Bu işletmeler için yapılan toplam yatırım tutarı 19 milyar 568 milyon TL oldu. Aynı dönem içinde tahmin edilen sabit yatırım tutarı 85.7 milyar TL olan 4 bin 163 teşvik belgesi alındı.

Türkiye'de son yıllarda yatırım teşvik sistemindeki çeşitlenmenin ardından, teşvik belgesi alan firma sayısında artış gözleniyor. Salgın dönemindeki kısmi düşüş haricinde, özellikle son aylarda yoğun bir teşvik belgesi alınması izleniyor. Buna karşılık, tamamlama vizesi alan yatırım teşvik belgeleri de ilgili dönemde yatırımın tamamlanması, faaliyete başlama sayılabilmesi

nedeniyle mevcut üretim ya da hizmet sunumuna ilave kapasiteleri izleme açısından öncü gösterge niteliği taşıyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tamamlama vizesi alan yatırım teşvik belgelerini yaklaşık iki yıldır yayımlıyor. 2020 içinde çeşitli zamanlarda alınmış yatırım teşvik belgelerinden 1174'ü tamamlama vizesi olarak faaliyete geçti. Bu yatırımlar için 19 milyar 568 milyon TL harcama yapıldı.

Ocak-Temmuz 2020 döneminde en fazla yatırım tamamlama vizesi Şubat ayında alındı. Şubat ayında 311 belge kapatıldı. Bu yatırımların tutarı da 5 milyar 490 milyon TL olarak belirlendi. Son veri olan Temmuz ayına bakıldığında, 2019 Temmuz ayında 5 milyar 35 milyon TL'lik 302 yatırım tamamlama vizesi alındı.

değerlendirmede ESG faktörlerine daha fazla başvurduklarını gözlemliyoruz."

Araştırma, yatırımcıların şirketlerin ESG performansı konusunda bağımsız değerlendirme yapılmasına yönelik taleplerinin arttığını gösteriyor. Araştırmaya katılan yatırımcıların %75'i kuruluşların iklim değişikliği risklerine karşı yaptıkları planların incelenmesinin değer taşıdığını ifade ediyor. Yatırımcıların %82'si aynı zamanda şirketlerin yeşil yatırım konusundaki açıklamalarına yö-

nelik bağımsız bir değerlendirmenin faydalı olduğunu belirtiyor.

Covid-19 pandemisinin yarattığı olumsuz koşullar

"ESG performansı raporlanmaları genel olarak finansal raporlamalardaki gibi titiz kontrollerden geçmiyor" diyen Zeynep Okuyan, "Bunun bir sonucu olarak yatırımcılar ve kurumlar finans dışı raporlamanın doğruluğunu ve güvenilirliğini garanti edemiyor. Etkin yönetim uygulamaları hayata

geçirilmesi ve finans dışı süreçlere ilişkin güvence sağlanması güven inşa edilmesine ve şeffaflığın artırılmasına yardımcı olacaktır. Araştırmamızın sonuçları yatırımcıların çevre ve iklim değişikliği risklerine çok daha fazla önem atfettiğini ortaya koyuyor. Sürdürülebilirlik fonksiyonlarını güçlendirmeye odaklanan şirketlerin Covid-19 pandemisinin yarattığı olumsuz koşulların üstesinden geleceklerini ve uzun vadeli değer yaratmada başarılı olacaklarını düşünüyoruz” değerlendirmesini yapıyor.

Yatırım Teşvik Belgeleri ve Tutarları

Ay	Yatırım Adedi	Teşvik Tutarı (TL)
Ocak	296	4 milyar 953 milyon
Şubat	311	5 milyar 490 milyon
Mart	40	351 milyon
Nisan	62	1 milyar 949 milyon
Mayıs	105	1 milyar 72 milyon
Haziran	218	3 milyar 665 milyon
Temmuz	142	2 milyar 88 milyon